

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. __

din _____
Chișinău

cu privire la aprobarea Programului național „Acces la cultură”

În temeiul art.6 din Legea culturii nr.413/1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 83-86, art.401), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul național „Acces la cultură” (se anexează).
2. Implementarea anuală a Programului național „Acces la cultură” se va realiza din contul și în limitele alocațiilor prevăzute în bugetul Ministerului Culturii.
3. Ministerul Culturii:
 - 3.1. va elabora, în termen de 3 zile, un Ghid de implementare a Programului „Acces la cultură”, care va conține un model de formular de aplicare și procedura de înaintare a propunerilor în adresa Ministerului Culturii.
 - 3.2. va întreprinde măsurile necesare realizării acțiunilor preconizate pentru implementarea Programului național „Acces la cultură”;
 - 3.3. va prezenta Guvernului, până la data de 15 martie a anului următor, raportul privind implementarea Programului național „Acces la cultură”.
4. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul Culturii

Sergiu Prodan

PROGRAMUL NAȚIONAL „Acces la cultură”

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

1. Programul național „Acces la cultură” (în continuare – *Program*) stabilește scopul, obiectivele, domeniile prioritare și componentele eligibile pentru aplicare, mecanismul de finanțare și procesul de implementare, raportare, monitorizare și evaluare a inițiativelor de susținere a accesului la cultură.

2. Prezentul Program are drept scop promovarea accesului universal și echitabil la activități culturale, susținerea inițiativelor culturale locale și încurajarea participării active a tuturor categoriilor de populație la viața culturală.

3. Obiectivul general al prezentului Program este asigurarea accesului la cultură, creșterea coeziunii sociale și fortificarea identității și rezilienței naționale, menite să protejeze și să valorifice patrimoniul cultural material și imaterial.

4. În sensul prezentului Program se definesc următoarele noțiuni principale:

4.1. *Cheltuieli eligibile* – costuri necesare pentru realizarea acțiunilor culturale ale Programului și care sunt finanțate din bugetul Ministerului Culturii;

4.2. *Instituție implementatoare* – Ministerul Culturii sau instituție publică în raport cu care Ministerul Culturii exercită funcția de fondator, selectată conform domeniului de activitate, pentru a asigura implementarea uneia sau mai multor activități culturale, prevăzute în Calendarul activităților culturale;

4.3. *Invitat* – persoană fizică care creează valori culturale, interpretează opere de artă și realizează activități de creație în domeniile: literatură, teatru, muzică, arte plastice, coreografie, arhitectură, cinematografie, radiodifuziune și televiziune, artă fotografică, design, circ și alte domenii de creație, precum și meșteșugarii, muzeografi, arhivarii, bibliotecarii și cadrele didactice din domeniul educației artistice;

4.4. *Organizatorul activității culturale* – persoană fizică contractată de Instituția implementatoare pentru a asigura organizarea și buna desfășurare a activității culturale.

5. Principiile care stau la baza procesului de finanțare a activităților culturale sunt:

5.1. *transparența* – informarea părților interesate referitor la procedura de înaintare a propunerilor, elaborare, aprobare și implementare a activităților culturale ale Programului;

5.2. *tratamentul egal* – aplicarea, în mod nediscriminatoriu și echitabil, a criteriilor și a cerințelor pentru finanțarea activităților culturale;

5.3. *proporționalitatea* – recunoașterea particularităților localități unde urmează a fi implementată activitatea culturală, a complexității și termenului de

implementare a activității culturale precum și a aptitudinilor și resurselor persoanei selectate pentru organizarea și desfășurarea activității culturale a Programului;

5.4. *eficacitatea* – utilizarea mijloacelor aprobate conform cerințelor impuse de instituțiile implementatoare pentru atingerea celui mai bun rezultat al activității implementate;

5.5. *dialogul* – comunicarea constantă și continuă pentru crearea încrederii reciproce între părți la identificarea și depășirea problemelor înainte ca acestea să afecteze desfășurarea și rezultatele activităților culturale ale Programului. Acest principiu contribuie la creșterea eficienței cooperării reciproc avantajoase între Consiliul coordonator, instituțiile implementatoare și organizatorul activității culturale;

5.6. *abordarea etică* – organizarea și desfășurarea acțiunilor/activităților conform celor mai înalte standarde.

Capitolul II

OBIECTIVE SPECIFICE

6. În perioada de implementare, prezentul Program este orientat spre atingerea următoarelor obiective specifice:

6.1. creșterea accesului la cultură în zonele rurale și susținerea proiectelor culturale locale;

6.2. consolidarea dialogului și coagularea comunităților în jurul nucleelor culturale existente;

6.3. promovarea mobilității culturale ca formă de acces la cultură în zonele rurale;

6.4. susținerea dialogului intergenerațional și promovarea transferului de cunoștințe, valori și experiențe între diverse generații,

6.5. cultivarea memoriei și a mândriei locale, precum și promovarea obiceiurilor, tradițiilor și a valorilor istorice ce formează fundamentul identității naționale și transmiterea acestora către generațiile viitoare;

6.6. susținerea colaborării culturale între diverse regiuni, în vederea asigurării accesului echitabil la resurse culturale și creșterea coeziunii sociale.

6.7. crearea și fortificarea spiritului de comunitate și sporirea oportunităților de conectare la cultura națională și la valorile europene.

Capitolul III

DOMENIILE DE APLICARE A FINANȚĂRII ÎN DOMENIUL CULTURII

7. Domeniile de finanțare ale prezentului Program sunt:

7.1. literatură, teatru, muzică, arte plastice, coreografie, arhitectură, cinematografie, radiodifuziune și televiziune, artă fotografică, design, circ și alte domenii de creație;

7.2. artă populară, meșteșuguri artistice (artizanat), activitate artistică de amatori;

7.3. protecție și valorificare a patrimoniului cultural;

7.4. muzee, arhive și biblioteci;

- 7.5. achiziția de carte;
- 7.6. educație estetică și artistică;
- 7.7. management al culturii, organizare a procesului de creație;
- 7.8. pregătire a cadrelor în domeniul culturii;
- 7.9. schimburi culturale internaționale;
- 7.10. turism cultural.

Capitolul IV

CONSILIUL COORDONATOR

8. Ministerul Culturii va constitui, prin ordin, un Consiliu coordonator al Programului (în continuare – *Consiliu coordonator*) din 5 membri, inclusiv Președintele Consiliului coordonator, în următoarea componență:

- 8.1. doi reprezentanți ai Ministerului Culturii;
- 8.2. un reprezentant al Ministerului Educației și Cercetării;
- 8.3. două personalități notorii din domeniul culturii.

9. Personalitățile notorii din domeniul culturii se selectează ținând cont de experiența profesională a acestora în domeniile prevăzute la art.3 din Legea culturii nr.413/1999, minim 5 ani, de rezultatele deosebite în domeniul de activitate și de recunoașterea publică.

10. Consiliul coordonator are următoarele atribuții:

10.1 examinează propunerile pentru Calendarul activităților culturale ale Programului, înaintate de instituțiile implementatoare, colectivitățile locale sau alte persoane fizice și juridice cu inițiative;

10.2. avizează Calendarul activităților culturale pentru implementarea Programului;

10.3. Aprobă Raportul de implementare a Programului.

11. Ministerul Culturii instituie un Secretariat al Consiliului coordonator, într-un număr de cel mult 5 persoane, inclusiv funcționari publici din cadrul Ministerului Culturii, cu următoarele atribuții:

11.1. asigură transparența procesului de elaborare/revizuire a Calendarului activităților culturale ale Programului;

11.2. recepționează și sistematizează propunerile pentru Calendarul activităților culturale ale Programului;

11.3. elaborează Calendarul activităților culturale pentru implementarea Programului;

11.4. monitorizează, coordonează și oferă suport metodic instituțiilor implementatoare;

11.5. solicită, de la instituțiile implementatoare, informații și acte justificative referitoare la activitățile culturale ale Programului, implementate;

11.6. elaborează Raportul de implementare a Programului.

12. Consiliul Coordonator se convoacă în ședințe cel puțin odată în trimestru, de Președintele Consiliului coordonator, în baza sesizării Secretariatului Consiliului sau a ministrului culturii.

13. Ședințele Consiliului coordonator sunt deliberative dacă participă cel puțin 4 membri.

14. Activitatea membrilor Consiliului coordonator nu se remunerează.

15. Activitatea Secretariatului Consiliului se remunerează conform legislației în vigoare, cu excepția membrilor angajați ai Ministerului Culturii.

Capitolul V

ELABORAREA ȘI APROBAREA CALENDARULUI ACTIVITĂȚILOR CULTURALE ALE PROGRAMULUI

16. Calendarul activităților culturale ale Programului se elaborează de către Secretariatul Consiliului coordonator, anual.

17. Ministerul Culturii plasează pe site-ul său web oficial un anunț public cu privire la inițierea procesului de elaborare/ revizuire a Calendarului activităților culturale ale Programului, cu 20 de zile înainte de aprobare.

18. În anunț se indică condițiile generale, conținutul propunerilor și termenul-limită de înaintare a acestora.

19. Propunerile pentru Calendarul activităților culturale ale Programului se prezintă la adresa Secretariatului Consiliului coordonator, în termen de 10 zile de la data publicării anunțului și includ următoarele informații:

19.1. Denumirea activității culturale;

19.2. Descrierea succintă a activității culturale, cu enumerarea acțiunilor preconizate și a categoriilor de subiecți implicați;

19.3. Importanța activității culturale pentru societate/ colectivitate;

19.4. Obiectivul specific prevăzut la punctul 6, căreia îi corespunde activitatea culturală propusă;

20. Secretariatul Consiliului include propunerile înaintate în Calendarul activităților culturale ale Programului, în ordinea recepționării acestora, cu precizarea plafonului estimativ al fiecărei activități culturale ținând cont de costurile eligibile prevăzute la punctul 27, complexitatea, numărul de organizatori și numărul de localități în care se va implementa activitatea culturală.

21. Costurile activităților culturale se estimează în baza actelor normative în vigoare, se justifică și se prezintă în mod detaliat pe articole și alineate de cheltuieli.

22. Suma maximă a unei activități culturale, prevăzute în Calendar, nu poate depăși 1,0 milion lei.

23. Calendarul activităților culturale ale Programului poate fi revizuit pe parcursul anului.

24. Calendarul activităților culturale ale Programului conține:

24.1. denumirea activităților culturale propuse spre finanțare;

24.2. descrierea principalelor acțiuni care urmează a fi realizate în cadrul fiecărei activități culturale;

24.3 instituțiile implementatoare responsabile de asigurarea realizării activității culturale;

24.4 plafonul mijloacelor financiare estimat pentru fiecare activitate culturală;

24.5 termenul de realizare a activității culturale, care nu poate depăși data de 20 decembrie a anului în curs.

25. Calendarul activităților culturale ale Programului se aprobă de ministrul culturii, în baza avizului Consiliului coordonator și se publică pe site-ul său web oficial a ministerului.

Capitolul VI

ELIGIBILITATEA COSTURILOR

26. Pentru finanțare sunt luate în considerare doar costurile eligibile stabilite în prezentul Program.

27. Costurile eligibile pentru finanțare includ:

27.1. costuri pentru remunerarea organizatorului activității culturale;

27.2. costuri pentru remunerarea invitaților;

27.3. costuri pentru achiziționarea serviciului de transport pentru invitați;

27.4. premii pentru participanți;

27.5. costuri pentru asigurarea cu masa și/sau cazare a invitaților/participanților;

27.6. costuri pentru închirierea spațiului, utilajelor, decorurilor etc.;

27.7. costuri pentru achiziționarea sau închirierea recuzitei artistice (costume și încălțăminte, articole și elemente de decor, accesorii etc.);

27.8. costuri pentru închirierea stațiilor de lucru/echipamentelor tehnice (calculatoare, laptopuri, ecrane de proiecție, proiectoare, sisteme de audioghidare, echipamente de înregistrare video și audio, tablete, accesorii), echipamentelor periferice (imprimante, monitoare, centre multifuncționale, scanere etc.);

27.9. costuri pentru achiziționarea serviciilor administrative și de comunicare și promovare.

28. Costurile eligibile urmează să fie:

28.1. destinate pentru realizarea activității culturale a Programului și în conformitate cu principiile unei bune gestiuni financiare, în special din punctul de vedere al raporturilor cost-beneficiu și cost-rezultate;

28.2. transpuse în realitate în perioada de implementare a contractului, cu referință la bunurile procurate și serviciile prestate;

28.3. reflectate transparent în documentele contabile, identificabile, verificabile și justificate de originalele documentelor respective.

29. Remunerarea organizatorului activității culturale se stabilește în funcție de durata și complexitatea activității culturale dar nu mai mult de un salariu mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern.

Capitolul VII

MECANISMUL DE FINANȚARE

30. Ministerul Culturii alocă instituțiilor implementatoare mijloacele financiare, aprobate conform Calendarului activităților culturale ale Programului.

31. Instituțiile implementatoare asigură finanțarea activităților culturale ale Programului, conform costurilor eligibile prevăzute la punctul 27.

32. Valoarea totală a finanțării organizatorului activității culturale este transferată în 2 tranșe, după reținerea plăților și impozitelor datorate bugetului

de stat, bugetului asigurării sociale de stat și fondului asigurării obligatorii de asistență medicală.

33. Prima tranșă, în mărime de 30% se transferă în termen de 30 de zile de la data încheierii contractului de finanțare.

34. A doua și ultima tranșă se transferă în baza solicitării organizatorului activității culturale, în termen de 40 de zile de la prezentarea raportului narativ și a documentelor care justifică îndeplinirea angajamentelor asumate.

35. Raportul narativ se validează de către Instituția implementatoare, în termen de 30 de zile de la data prezentării.

36. Valoarea totală a finanțării prestației invitatului/ invitaților se transferă de către instituția implementatoare în 2 tranșe, după cum urmează:

36.1 30% din valoarea contractului, în termen de 30 de zile de la data încheierii contractului de prestări servicii;

36.2. A doua și ultima tranșă, în termen de 30 de zile de la data prestării serviciului, în baza actului de predare-primire a serviciului.

Capitolul IX

CONTRACTELE DE ACHIZIȚIE

37. Instituțiile implementatoare asigură finanțarea costurilor necesare organizării și realizării activității culturale ale Programului, prin încheierea contractelor de achiziții publice pentru finanțarea cheltuielilor prevăzute la subpunctele 27.1. – 27.3 și la subpunctele 27.5-27.9.

38. Instituțiile implementatoare, selectate responsabile de asigurarea realizării activităților culturale ale Programului, încheie contracte de achiziție cu organizatorii activităților culturale pentru fiecare activitate culturală separat.

39. Pentru organizarea unei activități culturale a Programului pot fi contractați unul sau mai mulți organizatori, în funcție de numărul localităților, durata și complexitatea activității culturale.

40. Sunt eligibili pentru organizarea unei activități culturale a Programului persoanele fizice care:

40.1. au experiență în activitatea culturală, managerială sau administrativă;

40.2. și-au onorat obligațiile pentru contractele încheiate anterior.

41. Contractul de achiziție a serviciilor de organizare a activității culturale conține clauze cu privire la:

41.1. activitatea culturală finanțată;

41.2. lista acțiunilor necesare a fi realizate în cadrul activității culturale a Programului;

41.3. suma mijloacelor financiare acordate;

41.4. termenul de realizare a activității culturale a Programului;

41.5. termenul de valabilitate al contractului;

41.6. drepturile și obligațiile părților;

41.7. tranșele de debursare a mijloacelor financiare;

41.8. consecințele neexecutării sau executării necorespunzătoare a obligațiilor contractuale;

41.9. alte clauze esențiale necesare pentru realizarea corespunzătoare a activității culturale a Programului.

42. Contractele de achiziție a serviciilor de organizare a activităților culturale ale Programului pot fi rezoluționate în termen de 10 zile de la data primirii notificării, prin care se aduce la cunoștință părții care nu a respectat condițiile legale și contractuale că nu și-a îndeplinit obligațiile. Partea notificată este obligată să ofere un răspuns în decurs de cinci zile de la primirea notificării privind neîndeplinirea obligațiilor contractuale.

43. În cazul rezoluțiunii contractului, ca urmare a neîndeplinirii clauzelor contractuale de către Organizatorul activității culturale, acesta este obligat, în termen de 15 zile, să restituie la rechizitele bancare ale instituției implementatoare resursele financiare alocate.

44. Instituția implementatoare are dreptul să sesizeze organele și instituțiile abilitate în cazurile de încălcare a prevederilor contractuale de către organizatorul activității culturale, în vederea atragerii acestuia la răspundere civilă, contravențională sau penală, precum și a recuperării mijloacelor financiare alocate conform prevederilor contractuale.

45. În cazul utilizării neconforme a resurselor financiare alocate, organizatorii activităților culturale care au utilizat mijloacele financiare contrar prevederilor stabilite în contractul de finanțare nu vor fi eligibili pentru un nou contract.

Capitolul X

MONITORIZAREA ȘI RAPORTAREA

46. Secretariatul Consiliul coordonator monitorizează activitatea instituțiilor implementatoare pe perioada implementării activităților culturale din cadrul prezentului Program.

47. Instituțiile implementatoare monitorizează acțiunile organizatorilor activităților culturale pe perioada executării contractelor de achiziție.

48. Organizatorii activităților culturale prezintă instituțiilor implementatoare un raport narativ privind acțiunile realizate în vederea organizării activității culturale a Programului.

49. Instituțiile implementatoare prezintă anual Ministerului Culturii, până la 31 ianuarie a anului următor, un raport final privind activitățile culturale realizate în cadrul Programului.

50. Ministerul Culturii are dreptul de a verifica modul de implementare a contractului de finanțare atât în perioada derulării contractului de finanțare, cât și după validarea raportului narativ.

51. Dosarul organizatorului activității culturale, inclusiv raportul narativ, se păstrează pentru o perioadă de cinci ani în arhiva instituției implementatoare.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii de Guvern
cu privire la aprobarea Programului național „Acces la cultură”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului național „Acces la cultură” a fost elaborat de Ministerul Culturii.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului Actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului național „Acces la cultură” este elaborat în temeiul art.6 din Legea culturii nr.413/1999.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative.
Programul național „Acces la cultură” este elaborat de Ministerul Culturii, creat pentru a susține accesul larg al cetățenilor la cultură și pentru a contribui la implementarea politicilor guvernamentale în domeniul cultural. Programul are drept scop promovarea și susținerea diversității culturale, participarea activă a cetățenilor la viața culturală a țării și integrarea valorilor culturale naționale în contextul european. Necesitatea instituirii Programului național „Acces la cultură” este determinată de solicitările parvenite din partea reprezentanților mediului cultural din teritoriu, precum și urmare a vizitelor de lucru în teritoriu ale reprezentanților administrației publice centrale. Aceste vizite au evidențiat atât importanța consolidării legăturilor între autoritățile centrale și cetățeni, cât și interesul crescut al acestora față de soluționarea operativă a problemelor culturale existente în comunități. Programul Național „Acces la cultură” va include măsuri pentru susținerea proiectelor și evenimentelor culturale, mobilitatea artiștilor și promovarea schimburilor culturale, dezvoltarea dialogului în domeniul cultural și accesul publicului din mediul rural sau din zonele defavorizate la evenimente culturale de calitate. În același timp, programul este elaborat în vederea implementării politicilor Guvernului pentru anul 2025, a priorităților pe termen mediu și lung, așa precum <i>Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (Obiectivul general 4)</i>, <i>Planul național de dezvoltare pentru anii 2025-2027 (Obiectivul general 4)</i>, etc. menit să unească eforturile în vederea apropierei accelerate de obiectivul comun și ireversibil al țării - <i>integrarea europeană și să contribuie la promovarea valorilor europene prin activități culturale și educaționale organizate și desfășurate la nivel local.</i> Programul se axează pe 4 domenii și componente de implementare, după cum urmează: Componenta I – <i>consolidarea rolului instituțiilor de cultură ca porți și transmițători de opere culturale, competențe și valori europene;</i> Componenta II – <i>mobilitatea artiștilor și profesioniștilor din domeniul culturii;</i> Componenta III – <i>sporirea participării culturale în comunitățile locale;</i> Componenta IV – <i>dezvoltarea și promovarea inițiativelor de susținere a memoriei locale.</i> Prin susținerea și implementarea inițiativelor supra menționate, se va încuraja participarea cetățenilor la viața culturală, iar comunitățile vor deveni mai coezive, cu un grad mai mare de implicare și responsabilitate față de patrimoniul cultural local și național. În plus, inițiativele axate pe valorificarea patrimoniului material și imaterial vor

contribui nu doar la protejarea obiceiurilor și tradițiilor locale, ci și la promovarea acestora pe plan național și internațional, contribuind astfel la dezvoltarea turismului cultural și la îmbogățirea identității culturale a Republicii Moldova.

Astfel că, prin prezentul program, Ministerul Culturii își propune să contribuie la dezvoltarea culturală locală, consolidarea rolului instituțiilor culturale din mediul rural (*biblioteci, muzee, case de cultură, formații artistice*) și crearea de parteneriate între diverse instituții culturale și comunități locale.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Programul național „Acces la cultură” este structurat în 10 Capitole și 51 puncte.

Programul stabilește scopul, obiectivele, domeniile prioritare și componentele eligibile pentru aplicare, mecanismul de finanțare și procesul de implementare, raportare, monitorizare și evaluare a inițiativelor de susținere a accesului la cultură.

Ministerul Culturii își propune lansarea activităților culturale în luna mai a anului curent, fapt ce impune necesitatea inițierii prompte a procesului de elaborare a Calendarului activităților culturale pentru implementarea Programului și respectiv colectarea propunerilor de la instituțiile interesate (Autorități publice locale, Case de cultură, Biblioteci, etc).

În acest sens, în proiectul de Hotărâre se propune ca data intrării în vigoare a Hotărârii de Guvern, să fie data publicării acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Circumstanțele obiective care justifică intrarea proiectului Hotărârii de Guvern la data publicării în Monitorul Oficial sunt amploarea Programului (un număr mare de activități culturale preconizate pentru implementare pe întreg teritoriul țării) și termenul restrâns de implementare (necesitatea implementării activităților preconizate până la sfârșitul anului bugetar).

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Programul național „Acces la cultură”, va avea impact pozitiv asupra sectorului public, or, instituțiile publice/ bugetare în raport cu care Ministerul Culturii exercită funcția de fondator vor asigura organizarea activităților culturale în localitățile selectate conform Calendarului aprobat de Ministerul Culturii, contribuind astfel la realizarea misiunii acestora. Totodată, autoritățile publice locale vor avea posibilitatea să sprijine inițiativele culturale organizate pe teritoriul acestora, contribuind astfel la creșterea gradului de integrare socială a localnicilor și la stimularea mobilității artistice, facilitând schimbul de idei și experiențe între artiști și comunitate.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea Programului național „Acces la cultură” se va face în limita alocațiilor prevăzute anual în bugetul Ministerului Culturii, la programul 8502.

Pentru anul 2025 au fost alocate mijloace financiare în sumă de 50 mln. lei pentru realizarea prevederilor Programului supra menționat și buna organizare a acestuia.

Mijloacele financiare aprobate la subprogramul 8502 „Dezvoltarea culturii”, vor fi repartizate, prin Ordinul Ministrului Culturii, pentru instituțiile implementatoare finanțate de la acest subprogram (Teatrele, Instituția Publică Centrul de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial, Biblioteca Națională a Moldovei, etc), în total 23 de Instituții.

Pentru instituțiile finanțate de la celelalte Subprograme (precum: 8503 „Protejarea

și punerea în valoare a patrimoniului cultural național”, 8504 „Susținerea culturii scrise”, 6602 „Dezvoltarea turismului”) mijloacele financiare vor fi alocate doar după redistribuirea mijloacelor necesare de la subprogramul 8502 la celelalte subprograme (8503, 8504 6602, etc) în baza Legii cu privire la modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2025 (prin rectificat).

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Programul național „Acces la cultură” va avea impact pozitiv asupra sectorului privat, or, la organizarea activităților culturale în localități, vor contribui și producătorii locali/ prestatorii de servicii locale (precum prestarea serviciilor de transport, cazare, alimentare sau închirierea recuzitei artistice, echipamentelor tehnice etc).

4.4. Impactul social

Obiectivul general al Programului național „Acces la cultură” este asigurarea accesului la cultură, creșterea coeziunii sociale și fortificarea identității și rezilienței naționale, menite să protejeze și să valorifice patrimoniul cultural material și imaterial.

Astfel, prin stimularea creației artistice și promovarea diversității culturale, programul va sprijini dezvoltarea unor comunități locale mai dinamice și mai incluzive, contribuind la consolidarea identității culturale locale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

La implementarea Programului se va ține cont de principiul echității sociale și principiul egalității în accesul la serviciile culturale ale beneficiarilor.

În acest sens, pe de o parte, toți cetățenii vor avea acces la activitățile culturale din Calendarul activităților culturale, indiferent de domiciliul acestora, iar pe de altă parte organizatorii activităților culturale pot fi orice persoană fizică care corespunde condițiilor de eligibilitate prevăzute la punctul 40 din Program.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Anunțul privind inițierea procedurii de elaborare a proiectului de Hotărâre de Guvern a fost plasat pe pagina web a ministerului (www.mc.gov.md), secțiunea – Transparența decizională și pe site-ul particip.gov.md (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13976).

Anunțul privind inițierea procedurii de consultare publică a proiectului de Hotărâre de Guvern a fost plasat pe pagina web a ministerului (www.mc.gov.md), secțiunea – Transparența decizională și pe site-ul particip.gov.md (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14241).

Proiectul a fost avizat la Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Congresul Autorităților Locale din Moldova și Unitatea Teritorial Autonomă „Găgăuzia”.

Obiecțiile și propunerile participanților la procedura de avizare precum și argumentele autorului proiectului au fost expuse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei juridice la Ministerul Justiției.

Proiectul a fost expediat către expertizare anticorupție la Centrul Național Anticorupție.

Prin scrisoarea nr.06/2/6232 din 11 aprilie 2025 Centrul Național Anticorupție a comunicat că proiectul prenotat nu este pasibil de expertiza anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prezentul proiect de hotărâre se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea, abrogarea sau elaborarea unor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ sunt necesare următoarele măsuri:

1. Elaborarea unui Ghid, care va conține un model de formular de aplicare și procedura de înaintare a propunerilor în adresa Ministerului Culturii;
2. Instituirea, prin Ordinul ministrului culturii, a Consiliului coordonator al Programului;
3. Elaborarea, avizarea și aprobarea Calendarului activităților culturale reieșind din obiectivele specifice ale Programului și domeniile de finanțare;
4. Implementarea activităților culturale de către Instituțiile implementatoare, conform termenelor și plafoanelor bugetare aprobate în Calendar;
5. Elaborarea, de către Instituțiile implementatoare, a rapoartelor privind implementarea Programului;
6. Consolidarea, de către Secretariatul Consiliului coordonator, a rapoartelor prezentate de Instituțiile implementatoare și prezentarea Guvernului a Raportului de implementare a Programului național „Acces la cultură”, aprobat de ministrul culturii.

Ministrul Culturii

Sergiu PRODAN

SINTEZA OBIECȚIILOR ȘI PROPUNERILOR
la proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului național „Acces la cultură”

Participantul la avizare/expertizare		Conținutul obiecției/propunerilor (recomandărilor)	Argumentarea Ministerului Culturii
AVIZARE			
Ministerul Apărării (nr.11/34 din 07 martie 2025)	1.1.	Lipsa de obiecții și propuneri	Se acceptă.
Ministerul Afacerilor Interne (nr.42/911 din 17 martie 2025)	2.1.	Conform pct.2.2 din Nota de fundamentare (Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative), autorul proiectului menționează că Programul național „Acces la cultură” este creat pentru a susține accesul larg al cetățenilor la cultură și pentru a contribui la implementarea politicilor guvernamentale în domeniul cultural.	Nu se acceptă. Conform pct.11 din HG nr.386/2020 cu privire la planificarea strategică: <i>„Nu se încadrează în categoria documentelor de politici publice:</i> <i>11.1. programele de finanțare și programele de suport, care reprezintă mecanisme/instrumente dedicate finanțării și operaționalizării proiectelor concrete, orientate spre realizarea unor obiective specifice, inclusiv la nivel regional și local;</i> <i>11.2. programele multianuale și anuale de lucrări statistice care planifică și operaționalizează procesul de producere a informației statistice oficiale;</i> <i>11.3. planurile de acțiuni pentru implementarea unor tratate internaționale la care Republica Moldova este parte;</i> <i>11.4. strategiile sectoriale de cheltuieli incluse în Cadrul bugetar pe termen mediu (denumirea generică – CBTM) și programele bugetare care sunt parte a strategiilor sectoriale de cheltuieli”.</i> La caz, menționăm că Programul național „Acces la cultură” constituie un program de finanțare, care reprezintă un mecanism dedicat finanțării și
		Astfel, documentul avizat, reprezintă un document de politici pblice, iar procesul de elaborare, implementare, monitorizare și evaluare la nivelul administrației publice centrale este reglementat prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020 cu privire la planificarea strategică. Potrivit pct. 17-19 ale Regulamentului cu privire la planificare strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului prenotată, programul se constituie din partea descriptivă și partea operațională (planul de acțiuni). Partea descriptivă a programului are următoarea structură: introducere, analiza situației, obiective generale (strategice), obiective specifice	

		(operaționale), indicatori de monitorizare, impact, costuri, riscuri de implementare, autorități/instituții responsabile, proceduri de monitorizare, evaluare și raportare. În documentul trimis spre avizare, lipsesc informațiile privind analiza situației, obiective generale (strategice), impact, riscuri de implementare, autorități/instituții responsabile. La fel, lipsește Planul de acțiuni privind implementarea programului Național „Acces la cultura”. Prin urmare, se propune autorului revizuirea proiectului Programului național „Acces la cultură”, prin prisma prevederilor Secțiunii a 2-a a Regulamentului cu privire la planificare strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020.	operaționalizării proiectelor concrete orientat spre realizarea unor obiective specifice (enumerate la punctul 6 din Program), respectiv nu se încadrează în categoria documentelor de politici publice.
Comitetul executiv al Găgăuziei (nr.110 din 11 martie 2025)	3.1.	Изучив представленный проект, Главное управление культуры Гагаузия предлагает внести следующие дополнения: 1) пункт 4 дополнить подпунктом 4.8 в котором расписать понятие Заявитель, конкретизировать кто имеет право подавать предложения для включения в Календарь культурных мероприятий.	Nu se acceptă. Conform pct. 16 din Programul, propuneri pentru Calendarul activităților culturale poate înainta: 1) instituțiile implementatoare, 2) colectivitățile locale 3) persoanele fizice interesate 4) persoanele juridice interesate. În condițiile în care cercul de subiecți care pot înainta propuneri pentru elaborarea/ completarea Calendarului activităților culturale este clar definit la pct.12 din Program decade necesitatea definirii acestor subiecți la pct. 4 din Program.
	3.2.	2) пункт 7 подпункт 7.1 дополнить синтагмой <хореография>.	Se acceptă.
	3.3.	В целях соблюдения принципа прозрачности, предлагаем проект Программы дополнить отдельной Главой <Порядок приема и проведения отбора заявок для включения в Календарь культурных мероприятий> (если предполагается проводить отбор заявок), в которой расписать: кто имеет право подавать заявку, форма заявки,	Se acceptă. Programul a fost completat cu un punct nou – punctul 17.

		какие документы необходимо приложить к заявке и т.д.	
	3.4.	В остальной части Главное управление культуры Гагаузии поддерживает представленный проект Постановления Правительства Республики Молдова <об утверждении Национальной программы "Acces la cultură">	Se acceptă.
Ministerul Educației și Cercetării (07-09/1685 din 13 martie 2025)	4.1.	Susține fără obiecții și propuneri proiectul de	Se acceptă.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (06/1393 din 19 martie 2025)	5.1.	La capitolul I „Dispoziții Generale” , pct. 4, sbpct. 4.2 și 4.5, se stabilește că, Ministerul Culturii are rolul de finanțator, dar poate acționa și ca instituție implementatoare. Această dublă calitate generează ambiguități în întregul document, afectând atât mecanismul de finanțare, cât și procesul de raportare și monitorizare. Se propune revizuirea definițiilor pentru a separa clar rolurile Ministerului Culturii de finanțator și implementator.	Nu se acceptă. Dubla calitate a Ministerului Culturii (Instituție Finanțatoare și Instituție Implementatoare) nu generează ambiguități și nu afectează mecanismul de finanțare. Ministerul Culturii a fost inclus ca instituție implementatoare pentru a putea contracta direct invitații sau organizatorii unor activități culturale de importanță majoră pentru societate sau localitate. Accentuăm că, Calendarul activităților culturale va prevedea expres care sunt instituțiile implementatoare și de care activități culturale răspund acestea. Respectiv, nici un subiect implicat în realizarea Programului național „Acces la cultură” precum și beneficiarii acestui Program nu va avea ambiguități cu privire la (i) lista activităților culturale planificate pentru realizate, (ii) lista instituțiilor implementatoare responsabile de asigurarea realizării activităților culturale, (iii) bugetele fiecărei activități culturale aprobate, precum și (iv) perioada de timp preconizată pentru implementare.
	5.2.	La capitolul III „Domeniile de finanțare” , se distinge o inconsecvență cu capitolul VII „Eligibilitatea costurilor” . Se recomandă ca pentru	Nu se acceptă. Costurile eligibile sunt determinate pentru activitatea culturală inclusă în Calendarul activităților

		fiecare domeniu de finanțare să fie stabilite costuri eligibile specifice și clar definite, astfel încât să existe o corelare directă între activitățile finanțate și cheltuielile permise	culturale dar nu pentru domeniile de finanțare. Respectiv, eligibilitatea costurilor prevăzute la capitolul VII, va fi apreciată pentru fiecare activitate culturală separat, chiar dacă 2 sau mai multe activități fac parte din același domeniu de finanțare (Spre exemplu din Domeniul de finanțare „literatura”, pot fi finanțate 2 sau mai multe activități culturale cu diferit conținut cultural și cu diferiți invitați, fapt pentru care eligibilitatea costurilor se va determina conform Capitolului VII pentru fiecare activitate culturală separat).
	5.3.	La capitolul IV „Componentele eligibile pentru finanțare”, se constată lipsa unei justificări clare privind necesitatea includerii acestor componente, având în vedere că, pe parcursul Programului, acestea nu sunt reflectate sau integrate în mecanismele de implementare și finanțare. Se recomandă, fie eliminarea acestor componente dacă nu au un rol funcțional în cadrul programului, fie revizuirea și integrarea lor explicită în celelalte capitole relevante (ex. mecanismele de finanțare, monitorizare și raportare) pentru a asigura coerența și aplicabilitatea prevederilor. Totodată, se propune completarea capitolului cu o descriere detaliată a fiecărei componente, alături de criterii clare privind modalitatea de utilizare și finanțare a acestora	Nu se acceptă. Componentele eligibile pentru finanțare stabilesc limite de finanțare ale activităților culturale din domeniile prevăzute la punctul 7 (Capitolul III) din Program. Altfel spus, domeniile de finanțare enumerate la punctul 7 sunt diverse (10 categorii de domenii) și largi (literatură, artă populară, muzee, educație estetică, etc), însă Programul național Acces la cultură are stabilite anumite obiective specifice (enumerate expres la punctul 6 din Program), respectiv, pentru a atinge aceste obiective, reșind din domeniile largi de finanțare (domenii preluate din art.3 din Legea culturii nr.413/1999), a intervenit necesitatea stabilirii unor limite clare ale domeniilor de finanțare enumerate la punctul 7 din Program (pentru a nu admite finanțarea integrală a unui domeniu, neglijând alte domenii). Astfel, componentele eligibile pentru finanțare enumerate la punctul 8 din program (Capitolul IV) ar avea funcția de a stabili limite cărora ar trebui să corespundă activitățile culturale propuse spre finanțare (prin Calendarul activităților culturale) și totodată de a asigura coraportarea proporțională a acestora la componentele eligibile pentru finanțare prevăzute la punctul 8 din Program.

	5.4. La capitolul V „Consiliul Coordonator” se constată că includerea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) în componența Consiliului coordonator nu este justificată având în vedere că, componentele programului depășesc sfera de competență a MIDR conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 690/2017. În acest sens, se recomandă excluderea MIDR din componența Consiliului. La fel, nu este specificată modalitatea de constituire a Consiliului, deși în Nota de fundamentare se precizează că instituirea Consiliului va fi realizată prin ordinul ministrului culturii. Se recomandă completarea capitolului V cu această prevedere pentru asigurarea coerenței între actul normativ și Nota de fundamentare. De asemenea, nu este stabilită frecvența întrunirilor Consiliului, iar criteriile și procesul de selecție pentru personalitățile notorii din domeniul culturii lipsesc, ceea ce poate genera incertitudini în procesul de constituire și funcționare a Consiliului. Se recomandă includerea unor dispoziții clare privind selecția acestora. Totodată, nu este reglementat modul de organizare a ședințelor ordinare și extraordinare, aspect esențial având în vedere că, Calendarul activităților culturale se elaborează anual și poate fi revizuit pe parcursul anului. În acest sens, se recomandă fie completarea actului cu prevederi corespunzătoare privind organizarea și desfășurarea ședințelor, fie elaborarea unui regulament distinct al Consiliului, care să reglementeze aceste aspecte funcționale menționate.	Se acceptă. Reprezentantul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a fost exclus. La pct.9 s-a precizat că Ministrul Culturii constituie Consiliul coordonator prin Ordin. La pct.10 (punct nou) au fost incluse criteriile de selecție a personalităților notorii, în componența Consiliului Coordonator. La pct.13 (punct nou) s-a precizat de către cine se convoacă Consiliul coordonator și în ce termen.
	5.5. Capitolul VIII „Mecanismul de finanțare” nu conține prevederi clare privind procedurile de selecție a activităților culturale, termenele limită și criteriile de eligibilitate și nu se face referire la un Ghid de aplicare. Se recomandă completarea documentului cu	Se acceptă parțial. Ministerul Culturii va elabora un ghid de aplicare a Programului național „Acces la cultură”, fapt despre care se menționează în Nota de Fundamentare (compartimentul 9).

		prevederi clare privind procedura de aplicare, termenele limită și criteriile de selecție, iar, dacă nu există deja, elaborarea unui Ghid de aplicare specific pentru aceste activități.	
	5.6.	La pct. 33 din capitolul IX „Contracte de achiziție” , care reglementează criteriile de eligibilitate ale persoanelor fizice pentru organizarea activităților culturale, se constată o discrepanță față de Nota de fundamentare. Aceasta introduce un criteriu suplimentar - „organizatorul să fie din localitatea în care se desfășoară activitatea culturală”, criteriu care nu se regăsește în textul actului normativ. Se propune ajustarea și clarificarea prevederilor pentru a asigura coerența și aplicarea uniformă a acestora.	Se acceptă. Nota de Fundamentare a fost corelată cu textul Proiectului de Hotărâre de Guvern.
	5.7.	Capitolul X „Monitorizarea și Raportarea” se propune a fi redenumit în „Monitorizarea, evaluarea și raportarea” și introducerea unui mecanism extern pentru evaluarea activităților implementate direct de minister, pentru a asigura transparența și imparțialitatea. De asemenea, procedurile și responsabilitățile de monitorizare și evaluare nu sunt clar stabilite. Se propune identificarea și detalierea mecanismelor de monitorizare și evaluare.	Nu se acceptă. Evaluarea activităților implementate direct de minister se va face de Guvern, în baza Raportului prezentat anual de Ministerul Culturii. Totodată, menționăm că procedurile și responsabilitățile de monitorizare și raportare sunt clar stabilite.
	5.8.	Cu privire la Nota de fundamentare: Nota de fundamentare prezintă o neconcordanță cu conținutul efectiv al programului. Nota menționează structura programului în 9 capitole, iar conținutul efectiv al documentului include 10 capitole. Se propune corectarea acestei discrepanțe pentru asigurarea coerenței actului normative.	Se acceptă. Nota de Fundamentare a fost corelată cu textul Proiectului de Hotărâre de Guvern.
Ministerul Finanțelor (nr.05-17/70/408 din 24 martie 2025)	6.1.	La proiectul Hotărârii de Guvern se consideră oportun, pct. 2 de expus în următoarea redacție: „2. Finanțarea și implementarea activităților prevăzute în Programul național „Acces la cultură” vor fi asigurate din contul și în limita alocațiilor aprobate în	Nu se acceptă. În pct.2 din Hotărâre se precizează că implementarea activităților prevăzute în Programul național „Acces la cultură” vor fi asigurate din contul și în limita alocațiilor aprobate în acest scop în bugetul

	acest scop în bugetul Ministerului Culturii, pentru anul 2025.”.	Ministerului Culturii. Deci, la începutul fiecărui an se va analiza oportunitatea inițierii procesului de elaborare a Calendarului activităților culturale în funcție de existența sau nu a mijloacelor bugetare aprobate în acest sens prin Legea bugetului de stat anuală.
6.2.	Totodată, reieșind din prevederile art.36 alin.(2) din Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern, Ministrul Finanțelor urmează a fi exclus din lista contrasemnatarilor.	Se acceptă.
6.3.	Potrivit Notei de fundamentare, pentru implementarea Programului pentru anul 2025 sunt prevăzute mijloace financiare în sumă de 50,0 mil.lei pe subprogramul 8502 „Dezvoltarea culturii”, în timp ce proiectul de hotărâre nu reglementează anul de implementare și, respectiv, creează riscul de a nu avea instrumente financiare pentru implementarea actului normativ pe termen mediu. Astfel, se consideră imperativ de a stabili realizarea Programului exclusiv pentru anul 2025. De asemenea denumirea proiectului Hotărârii de Guvern și anexa va fi completat cu textul „pentru anul 2025”;	Nu se acceptă. Conform argumentării de la pct.6.1. din Sinteză.
6.4.	Noțiunile incluse în pct.4. din proiectul Programului nu oferă detalii cu privire la <i>Calendarul activităților culturale</i> .	Se acceptă. Detaliile cu privire la <i>Calendarul activităților culturale</i> sunt prevăzute la capitolul VI din Program.
6.5.	Noțiunea „ <i>Implementare directă</i> ” din pct.4.3. prevede derularea unor programe/proiecte/acțiuni de către Ministerul Culturii, prin intermediul instituțiilor implementatoare, <i>inclusiv în cooperare cu entitățile de drept public din Republica Moldova și/sau structurile lor subordonate</i> . În acest sens, nu este clar dacă cooperarea cu entitățile de drept public presupune doar o cooperare instituțională sau și o cooperare financiară, care va presupune alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat către alte instituții bugetare din subordinea autorităților publice	Se acceptă. Cooperarea prevăzută la noțiunea <i>Implementare directă</i> ” din pct.4.3., prevede doar cooperare instituțională nu și financiară.

		locale (biblioteci, muzee, colective culturale etc.), mecanism care excedează prevederile cadrul normativ în vigoare.	
	6.6.	La noțiunea „ <i>Instituție implementatoare</i> ” din pct. 4.5. textul „instituție publică/bugetară în raport cu care Ministerul Culturii exercită funcția de fondator” se propune a fi substituit cu textul „instituție publică în care Ministerul are calitatea de fondator”, reieșind din prevederile Anexei nr.5 la Hotărârea Guvernului nr.147/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Culturii.	Se acceptă. Pct.5 a fost reformulat.
	6.7.	Nu sunt stabilite criteriile și condiții clare pentru selectarea atât a <i>instituției implementatoare</i> , cât și a <i>organizatorului activității culturale</i>	Se acceptă. Ministerul Culturii va selecta instituția implementatoare în dependență de domeniul la care se raportează activitățile culturale incluse în Calendarul activităților culturale. Respectiv pentru activitățile culturale din domeniul literaturii, se vor selecta Bibliotecile din subordinea Ministerului, dar totodată dacă activitatea culturală îmbină mai multe domenii de finanțare (ex literatură, muzică și artă fotografică), ar putea fi selectate și muzeele sau organizațiile concertistice. Selectarea Instituției implementatoare potrivite pentru asigurarea realizării unei activități culturale concrete, ține de responsabilitatea Consiliului coordonator. Pentru organizatorul activității culturale, criteriile de selecție sunt prevăzute la pct.39 din Program. Considerăm că alte cerințe de selecție a organizatorului activității culturale ar putea restrânge inechitabil cercul de persoane, care dețin cunoștințele, aptitudinile și abilitățile necesare pentru a organiza o activitate culturală și pentru a asigura realizarea conformă a acesteia.
	6.8.	Nu este clar cum vor fi repartizate mijloacele financiare pe parcursul anului 2025 aprobate la <i>subprogramul 8502 „Dezvoltarea culturii”</i> către	Se acceptă. Mijloacele financiare aprobate la subprogramul 8502 „Dezvoltarea culturii”, vor fi repartizate, prin

		instituțiile publice/bugetare, care sunt reflectate la diferite subprograme, precum: 8503 „Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național”, 8504 „Susținerea culturii scrise”, 8505 „Susținerea televiziunii și radiofuziunii publice”, 8510 „Susținerea cinematografei” și 6602 „Dezvoltarea turismului”, întrucât prevederile pct.7 din proiect stabilesc domeniile de finanțare pentru o multitudine de categorii (muzeu, teatru, achiziția de carte, radiodifuziune și televiziune, cinematografie și turism cultural).	Ordinul Ministrului Culturii, pentru instituțiile implementatoare finanțate de la acest subprogram (teatrele, Instituția Publică Centrul de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial, Biblioteca Națională a Moldovei, etc, în total 23 de Instituții) Pentru instituțiile finanțate de la celelalte Subprograme (precum: 8503 „Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național”, 8504 „Susținerea culturii scrise”, 6602 „Dezvoltarea turismului”) mijloacele financiare vor fi alocate doar după redistribuirea mijloacelor necesare de la subprogramul 8502 la celelalte subprograme (8503, 8504 6602, etc) în baza Legii cu privire la modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2025 (prin rectificat).
	6.9.	La pct.7 subpct.7.7 nu este clară necesitatea includerii în domeniile de finanțare a <i>cercetărilor științifice</i>, întrucât activitățile în domeniul cercetării și inovării sunt reglementate de Codul cu privire la știința și inovare nr.259/2004, precum și a <i>managementului culturii</i>;	Se acceptă. Domeniul de finanțare „<i>cercetare științifică</i>”, a fost exclus din subpunctul 7.7. a programului.
	6.10.	Nu sunt stabilite <i>cuantumul de finanțare</i> pentru cele 4 componente de implementare eligibile pentru finanțare din pct.8., precum și nu sunt prezentate detalii cu privire la tipurile de activități aferente fiecărei componente;	Nu se acceptă. Tipul activităților culturale nu este determinat la moment, activitățile culturale urmează a fi propuse de instituțiile în raport cu care Ministerul Culturii exercită funcția de fondator, de autoritățile publice locale și de orice altă persoană fizică sau juridică cointerесată în promovarea unei activități culturale în teritoriu. Ulterior propunerile înaintate vor fi analizate de Secretariatul Consiliului coordonator. Secretariatul va verifica încadrarea activității culturale în cele 4 componente eligibile pentru finanțare prevăzute la punctul 8, precum și corespunderea propunerii înaintate cu obiectivele specifice prevăzute la punctul 6 din Program. La fel,

		Secretariatul va analiza categoriile de costuri necesare pentru implementarea activității și va verifica dacă acestea sunt eligibile, conform pct. 24 din Program. Totodată, nu pot fi anticipate nici cuantumul de finanțare pentru cele 4 componente de implementare eligibile. Ministerul Culturii planifică partajarea proporțională a mijloacelor bugetare alocate pentru cele 4 componente eligibile de la punctul 8 din Program (25% pentru fiecare componentă). Totodată, reieșind din prioritățile în domeniul culturii care pot varia de la an la an, considerăm neoportun plafonarea procentuală în Program ale celor 4 componente eligibile de finanțare prevăzute la punctul 8.
6.11.	Se propune de exclus reprezentantul <i>Ministerului Finanțelor (subpct.9.2)</i> din Consiliul coordonator al Programului, reieșind din competențele stabilite în actele normative.	Se acceptă.
6.12.	Totodată, nu sunt oferite detalii privind <i>criteriile de selectare</i> a reprezentanților din partea domeniului culturii în componența Consiliului respectiv (<i>subpct.9.5</i>)	Se acceptă. La pct.10 (punct nou) au fost incluse criteriile de selecție a personalităților notorii, în componența Consiliului Coordonator.
6.13.	Nu este prevăzută gratuitatea activității a celor 7 membri ai Consiliului Coordonator al Programului (pct.9), pentru a evita alocarea suplimentară a mijloacelor din bugetul de stat, precum și reieșind din prevederile Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;	Se acceptă. La pct.15 (punct nou) s-a precizat că activitatea membrilor Consiliului Coordonator nu este remunerată.
6.14.	Nu este clară <i>componența și numărul membrilor Secretariatului</i> Consiliului coordonator al Programului, precum și nu este prevăzută gratuitatea serviciilor acestuia (pct.11);	Se acceptă parțial La pct.12 (anterior pct.11) s-a precizat numărul maxim al membrilor secretariatului. La pct.16 s-a precizat că activitatea membrilor Secretariatului Consiliului coordonator se remunerează conform legislației în vigoare, cu excepția membrilor angajați ai Ministerului Culturii.

	6.15. Nu sunt stabilite <i>condițiile, termenele și detalii clare privind procedura de examinare și selectare</i> a propunerilor înaintate de instituțiile implementatoare, colectivitățile locale sau alte persoane fizice și juridice interesate (subpct.11.	Se acceptă. Condițiile, termenele și detaliile privind procedura de examinare și selectare a propunerilor s-au reglementat la punctele 17-23 din Program. Ministerul Culturii va elabora un ghid de aplicare a Programului național „Acces la cultură”, fapt despre care se menționează în pct. 53 și în Nota de Fundamentare (compartimentul 9).
	6.16. Nu este prevăzută <i>procedura de anunțare a rezultatelor și publicarea propunerilor</i> acceptate, precum și nu sunt stabilite condiții și termene de contestare a rezultatelor anunțate;	Se acceptă parțial La pct.22 s-a precizat că Calendarul activităților culturale se va publica pe pagina web oficială a ministerului. Totodată, menționăm că propunerile înaintate de către instituțiile implementatoare, colectivitățile locale sau alte persoane fizice și juridice interesate sunt cu titlu de inițiativă/recomandare, neacceptarea propunerilor nu constituie temei de contestare a acestei decizii.
	6.17. Nu sunt clare condițiile de <i>estimare a plafonului mijloacelor financiare</i> pentru fiecare activitate culturală din pct.15 subpct.15.3;	Se acceptă. La pct.23 din Program s-a precizat că suma maximă a mijloacelor financiare destinate unei activități culturale nu poate depăși 1.0 milion lei. Totodată, din pct.21 rezultă că plafonul fiecărei activități culturale se va estima ținând cont de costurile eligibile prevăzute la punctul 28, complexitate, numărul de organizatori și numărul de localități în care se va implementa activitatea culturală.
	6.18. Prevederile pct.18 stabilesc expres mai multe tipuri de costuri eligibile (remunerarea organizatorului și invitaților, premii pentru participanți, asigurarea cu masa și/sau cazare a invitaților/participanților, etc.) fără a indica actul normativ care stabilește legalitatea și cuantumul normativelor respective de cheltuieli;	Se acceptă. La punctul 22 (punct nou) s-a precizat că costurile proiectelor se estimează în baza actelor normative în vigoare, se justifică și se prezintă în mod detaliat pe articole și alineate de cheltuieli.
	6.19. Prevederile pct.23-24 se propun a fi reformulate sau, după caz excluse, reieșind din prevederile Legii	Se acceptă. Punctele 23 și 24 au fost excluse.

		finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.	
	6.20.	Nu sunt stabilite condiții clare privind finanțarea activităților culturale prin încadrarea procesului în decursul unui an bugetar.	Se acceptă. La subpunctul 25.5 s-a precizat termenul limită a aunei activități culturale care poate fi implementată pe parcursul anului.
	6.21.	În Program și în Nota de Fundamentare urmează a fi indicate expres autoritățile/instituțiile care vor implementa măsurile/activitățile, precum și beneficiarii mijloacelor bugetare, prevăzute în program. În caz, că se preconizează ca beneficiarii ai mijloacelor din bugetul de stat vor fi autoritățile publice locale, alocațiile prevăzute în bugetul Ministerului Culturii nu vor putea fi redistribuite către transferuri autorităților publice locale în lipsa prevederilor respective în Legea bugetului de stat pentru anul 2025, nr.310/2024. Totodată, Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, nu permite efectuarea redistribuirii de alocații, care modifică transferurile interbugetare.	Se acceptă. Instituțiile implementatoare vor fi doar instituțiile publice în raport cu care Ministerul Culturii exercită funcția de fondator, enumerate în Anexele la Hotărârea Guvernului nr.147/2021. Accentuăm că, autoritățile publice locale nu vor avea calitatea de instituții implementatoare.
Congresul Autorităților Locale (nr.88 din 25 martie 2025)	7.1.	În urma analizei Programul național „Acces la cultură (în continuare - Program), CALM a remarcat, că în calitate de instituție implementatoare poate fi numai Ministerul Culturii sau instituții publice/ bugetare, în raport cu care Ministerul Culturii exercită funcția de fondator, respectiv numai aceste entități vor putea fi selectate/ finanțate pentru a asigura implementarea activităților culturale. În legătură cu aceste reglementări apar mai multe întrebări: Cum va fi asigurat accesul publicului din mediul rural sau din zonele defavorizate la evenimente culturale de calitate, în condițiile în care centrele culturale/casele de cultură, a căror fondatori sunt APL I nu pot fi selectate în vederea organizării activităților culturale?	Se acceptă. Menționăm că beneficiarii finali ai activităților culturale vor fi localnicii unităților administrativ-teritoriale, în care se vor implementa aceste activități. Mai mult, instituțiile publice din domeniul culturii din subordinea autorităților publice locale (bibliotecile, casele de cultură, etc) pot spijini activitățile culturale organizate conform Calendarului aprobat de Ministerul Culturii, în limita resurselor disponibile, inclusiv nefinanciare. Totodată, menționăm că organizațiile de cultură ai căror fondatori sunt autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și de nivelul al doilea suplimentar pot beneficia de sprijin financiar de la bugetul de stat pentru proiecte și programe locale de dezvoltare culturală, în baza Regulamentului, aprobat

			prin Hotărârea Guvernului nr.808/2024.
	7.2.	Cum va fi atins Obiectivul privind promovarea valorilor europene prin activități culturale și educaționale organizate și desfășurate la nivel local fără implicarea centrelor culturale. Caselor de cultură din subordinea APL I?	Se acceptă. Conform argumentării de la punctul 7.1.
	7.3.	În ce mod se va încuraja participarea cetățenilor la viața culturală, iar comunitățile vor deveni mai coezive, cu un grad mai mare de implicare și responsabilitate față de patrimoniul cultural local și național, dacă instituțiile publice de cultură de la nivel local nu sunt implicate?	Se acceptă. Conform argumentării de la punctul 7.1.
	7.4.	Cum vor fi protejate obiceiurile și tradițiile locale și susținută dezvoltarea culturală locală, va fi consolidat rolul instituțiilor culturale din mediul rural (biblioteci, muzee, case de cultură, formații artistice), precum și create parteneriate între diverse instituții culturale și comunități locale, dacă instituțiile de cultură din majoritatea comunităților nu vor participa la implementarea activităților culturale? În contextul celor expuse, considerăm necesare includerea în Program a normelor, potrivit cărora centrele culturale/casele de cultură, a căror fondatori sunt APL I, vor putea fi selectate în calitate de instituții implemenatoare.	Nu se acceptă. Conform argumentării de la punctul 7.1.
EXPERTIZARE			
Ministerul Justiției (04/1-3504 din 07 aprilie 2025)	8.1.	În privința intrării în vigoare, atragem atenția că în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> , actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Totodată, pentru a fi pus în vigoare de la data	Se acceptă. În Nota de fundamentare s-a argumentat necesitatea intrării în vigoare a proiectului Hotărârii de Guvern la data aprobării. La caz, circumstanțele obiective care justifică intrarea în vigoare la data publicării a proiectului Hotărârii de Guvern sunt amploarea Programului (un număr mare de activități culturale preconizate pentru

	publicării, proiectul actului normativ trebuie să respecte regulile instituite de <i>Legea nr. 100/2017</i>, și anume cele stipulate la art. 56 alin. (3), în temeiul cărora „Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective”. Prin urmare, dacă intrarea în vigoare a actului normativ se preconizează a fi la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, acest aspect trebuie argumentat în Nota de fundamentare.	implementare pe întreg teritoriul țării) și termenul restrîns de implementare (necesitatea implementării activităților preconizate până la sfârșitul anului bugetar).
8.2.	La pct. 4: Atragem atenția că, includerea unei noțiuni sau concept în actul normativ este justificată doar în cazul în care la momentul adoptării actului se constată că aceasta este pasibilă de a fi interpretată în mai multe sensuri și autorul actului normativ decide că nu trebuie să lase determinarea sensului exact al termenului în sarcina celor care vor interpreta și aplica actul normativ. Prin urmare, definițiile sunt menite să clarifice sensul unor termeni sau concepte utilizate în actul normativ, pentru a asigura aplicarea corectă și uniformă a actului normativ. Această regulă este aplicabilă și în cazul în care termenul este folosit în alt sens decât cel uzual. Cu privire la noțiunile de la pct. 4 „<i>Finanțare directă</i>”, „<i>Implementare directă</i>” sau „<i>Implementare indirectă</i>”, observăm că respectivele nu sunt folosite în textul proiectului, fapt ce generează ambiguitate și confuzie, afectând astfel claritatea și aplicabilitatea actului normativ. În acest context, precizăm că în	Se acceptă. Definițiile „Finanțare directă”, „Implementare directă” și „Implementare indirectă” au fost excluse de la pct.4.

		cazul redactării proiectului trebuie să se țină cont de regula prevăzută de art. 54 alin. (1) lit. a) din <i>Legea nr. 100/2017</i> , potrivit căreia conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc. Prin urmare, în scopul evitării unei reglementări nejustificate sau excesive, se consideră necesară revizuirea pct. 4, astfel încât definițiile inutile sau neaplicate să fie eliminate din cuprinsul acestuia.	
	8.3.	Referitor la sbp. 4.6, noțiunea „<i>Invitat</i>” este necesar a fi revizuită, în sensul de a fi clarificate aspectele privind: „om de creație”, nefiind clar ce presupune acest termen. Prin urmare, sugerăm să se specifice clar domeniile din care fac parte oamenii de creație. Or, trebuie să precizăm că în contextul <i>Legii nr. 21/2013 cu privire la oamenii de creație și la uniunile de creație</i>, prevederile acesteia se referă la oamenii de creație din domeniul literaturii, artei și al jurnalismului. „să participe”, întrucât nu este clar ce presupune exact participarea la o activitate culturală.	Se acceptă. Noțiunea de la pct. 4.6. din Program (care a devenit pct.4.3.) s-a reformulat. Astfel, prin „Invitat” se înțelege - persoană fizică care creează valori culturale, interpretează opere de artă și realizează activități de creație în domeniile: literatură, teatru, muzică, arte plastice, coreografie, arhitectură, cinematografie, radiodifuziune și televiziune, artă fotografică, design, circ și alte domenii de creație, precum și meșteșugarii, muzeografilor, arhivarii, bibliotecarii și cadrele didactice din domeniul educației artistice.
	8.4.	La sbp. 4.5 în cadrul normei s-ar cere de specificat potrivit căror criterii va fi selectată instituția implementatoare pentru a asigura implementarea activității culturale.	Se accept. În pct.4.5. (care a devenit pct.4.2.) s-a precizat că Instituția implementatoare se va selecta reieșind din domeniul de activitate al acesteia. Astfel, bibliotecile din subordinea Ministerului Culturii vor fi selectate pentru activitățile culturale care preponderent implică acțiuni de promovare a literaturii, fondului de carte, etc. La rândul său muzeele, vor fi selectate pentru activități culturale care implică acțiuni de promovare a patrimoniului muzeal, expoziții deschise, etc. Totodată, în cazul în care o activitate culturală va implica acțiuni conexe cu mai multe domenii de finanțare (literatură, teatru, muzee, biblioteci, etc), în

		calitate de Instituție implementatoare va fi selectată entitatea din subordinea Ministerului Culturii responsabilă de principalele acțiuni din cadrul activității culturale, fie activitatea va fi implementată direct de către Ministerul Culturii.
8.5.	La sbp. 4.7, este necesară clarificarea suplimentară a normei, luând în considerare că nu este clar cum se desfășoară procesul de „selectare a persoanei fizice” pentru implementarea activității culturale, precum și ce presupune termenul „implementarea”. Din cuprinsul normelor prevăzute la sbp. 4.5, reiese că instituția implementatoare asigură implementarea unei sau mai multor activități culturale, iar potrivit sbp. 4.7. organizatorul activității culturale implementează activitatea culturală. Pentru a fi evitată confuzia de suprapunere a sarcinilor și a asigura o aplicare corectă a activităților culturale se impune definirea explicită a rolurilor și responsabilităților instituției implementatoare și ale organizatorului activității culturale. La sbp. 4.7, prin utilizarea cuvintelor „acțiunilor aprobate pentru o activitate culturală”, norma este neclară. Or, în contextul normei stabilite la sbp. 4.5 se aprobă Calendarul activităților culturale. Prin urmare, pentru a elimina ambiguitatea, în cazul în care aprobarea calendarului activităților culturale presupune implicit aprobarea acțiunilor pentru activitățile culturale în sine, norma de la sbp. 4.7 ar urma să fie revizuită. Observația în cauză este valabilă și pentru pct. 5 sbp. 5.4.	Se acceptă. Noțiunea de la pct.4.7. (care a devenit pct.4.4.) a fost reformulată. Astfel prin „organizatorul activității culturale” se înțelege – persoană fizică contractată de Instituția implementatoare pentru a asigura organizarea și buna desfășurare a activității culturale. Totodată, a fost reformulată și norma de la sbp 5.4., după cum urmează: „5.4. <i>eficacitatea</i> – utilizarea mijloacelor aprobate conform cerințelor impuse de instituțiile implementatoare pentru atingerea celui mai bun rezultat al activității implementate”.
8.6.	La sbp. 5.3, se consideră ambiguă utilizarea expresiei „capacității candidatului propus pentru încheierea contractului de finanțare” deoarece nu se precizează clar ce tip de „capacitate” se are în vedere în contextul normei.	Se acceptă. Norma de la pct.5.3. s-a reformulat. Asfel, principiul „proporționalității” presupune - recunoașterea particularităților localității unde urmează a fi implementată activitatea culturală, a complexității

			și termenului de implementare a activității culturale precum și a aptitudinilor și resurselor persoanei selectate pentru organizarea și desfășurarea activității culturale a Programului.
8.7.	La sbp. 5.5, expresia „rezultatul proiectelor” este utilizată într-un mod ambiguu. Pentru clarificarea aplicabilității normei este necesar să se precizeze ce înseamnă termenul „proiect”.		Se acceptă. Pct.5.5. a fost reformulat. Cuvântul „proiectelor” a fost substituit cu cuvintele „activităților culturale”.
8.8.	La cap. III și IV ar fi necesar de revizuit denumirile acestora, astfel încât să fie delimitate/diferențiate bine cele două concepte. Totodată, în cazul în care componentele programului sunt mai generale decât însăși domeniile pentru finanțare, atunci ordinea și formularea acestora ar trebui revizuită/schimbată. În acest context, pentru a facilita înțelegerea mai clară a reglementării propuse, sugerăm scrierea titlului cap. III sub forma „Domeniile de aplicare a finanțării în domeniul culturii”, iar titlul cap. IV propunem de scris, astfel „Componentele eligibile ale Programului”. Cap. IV, apreciem că, în redacția propusă, are un conținut vag din perspectiva expunerii detaliilor despre ce presupun exact componentele programului. Drept consecință, pentru crearea unui cadru clar, transparent și accesibil pentru aplicanți, este util să fie prevăzută o descriere concisă a obiectivelor fiecărei componente în parte. Or, semnalăm că textul unui act normativ nu ar trebui să fie unul informativ, ci și accesibil, facilitând procesul de interpretare și aplicare uniformă a prevederilor acestuia.		Se acceptă. Capitolul IV a fost exclus Celelalte capitole au fost renumerotate.
8.9.	La sbp. pct. 11 sbp 11.1: utilizarea cuvântului „propunerile” este ambiguă și poate crea confuzie în contextul examinării/evaluării, motiv pentru care sugerăm scrierea unui termen mai specific; a se revedea și celelalte puncte în care se conține acest termen		Se acceptă. Conform argumentării de la punctul 8.11 din prezenta Sinteză.

		generic.	
	8.10.	pentru asigurarea unității terminologice, după cuvintele „activităților culturale” este necesar să se completeze cu cuvintele „ale Programului” (a se revedea și sbp. 11.2, 12.3 titlul cap. VI etc.);	Se acceptă. După cuvintele „activităților culturale” s-a completat cu cuvintele „ale programului” la pct. 4.1., pct.5.5., pct.11.1. (care a devenit 10.1.), pct.12.5. (care a devenit 11.5.), pct.21. (care a devenit pct.20), pct.25 (care a devenit pct.24), pct.29.1.(care a devenit pct.28.1.), pct.31 (care a devenit pct.30), pct.32 (care a devenit pct.31), pct.38– pct.43 ((care au devenit pct.37-42)) și pct.49 (care a devenit pct.48), inclusiv Titlul Capitolului VI (care a devenit Capitolul V).
	8.11.	norma necesită a fi revizuită, în sensul de a clarifica suplimentar rolul instituției implementatoare în contextul prevederii cuprinse la sbp. 4.5, pct. 31 și 32 (observația este valabilă și pentru pct. 17).	Se acceptă. Norma de la pct.11.1. s-a revăzut. Menționăm că, Programul activităților culturale se va implementa în baza Calendarului activităților culturale aprobat de Ministrul Culturii. Calendarul activităților culturale urmează a fi completat cu activități culturale care ar corespunde obiectivelor specifice de la Capitolul II din Program și domeniilor de aplicare a finanțării în domeniul culturii de la Capitolul III din Program. Completarea Calendarului activităților culturale cu activități care ar corespunde obiectivelor specifice și domeniilor de finanțare este responsabilitatea Ministerului Culturii (care urmează să aprobe acest Calendar). Pentru a asigura o transparență a procesului de completare a Calendarului cu activități culturale precum și o diversitate a activităților culturale care ar urma să corespundă și necesităților colectivităților locale s-a decis ca în procesul de elaborare a Calendarului activităților culturale să fie ascultată viziunea entităților din domeniul culturii care activează în teritoriu (biblioteci, muzee, instituții de învățământ, case de cultură, formațiuni artistice, etc) precum și a persoanelor particulare (actori, interpreți, scriitori,

		poeți, sculptori, muzeografi, sau orice persoană cu inițiativă). Prin oferirea posibilității de a înainta „propuneri” de completare a Calendarului activităților culturale, Ministerul Culturii va asigura un proces transparent, competitiv și eficient de selectare a activităților culturale pentru a finanța implementarea acestora. „Propunerile” vor fi înaintate în baza unui „formular” a cărui model Ministerul Culturii o să-l aprobe odată cu aprobarea „Ghidului de implementare a Programului” (ca anexă a Ghidului). Accentuăm că, s-a optat pentru termenul „propunerile” și nu „proiect” sau „cerere”, sau orice alt termen impropriu pentru a nu crea confuzie pentru entitățile și persoanele care vor înainta aceste inițiative (propuneri), or, „propunerile” nu au caracter „definitiv”, „personal” și „obligatoriu”. Chiar dacă „propunerile” vor fi acceptate de Secretariatul Consiliului Coordonator și vor fi incluse în Calendarul activităților culturale ale Programului, autorul propunerii nu are garanție că va fi selectat în calitate de „instituție implementatoare” sau „organizator al activității culturale”. Altfel spus, înaintarea propunerilor constituie un proces distinct față de „selectarea instituției implementatoare” (care va fi o instituție din subordinea Ministerului Culturii cu domeniu de activitate propriu activității culturale care urmează a fi implementate), precum și față de „selectarea organizatorului activității culturale” (care va fi o persoană fizică cu experiență în activitatea culturală, managerială sau administrativă, precum un director/ director adjunct de bibliotecă, casă de cultură, muzeu, etc sau nemijlocit, muzeograf, bibliotecar, scriitor, profesor, sculptor, etc). Experiența și aptitudinea „organizatorului activității culturale” vor
--	--	--

		fi evaluate de către Instituțiile implementatoare pentru fiecare activitate culturală în parte, în funcție de domeniul activității culturale, complexitatea acesteia și termenul de implementare.
8.12.	La pct. 16, propunem excluderea cuvintelor inutile „în vigoare”, deoarece se aplică doar actele normative în vigoare.	Se acceptă. Cuvintele „în vigoare” au fost excluse.
8.13.	La pct. 17, pentru evitarea reglementărilor duplicitare, ar fi necesar de exclus textul „, în baza propunerilor înaintate de către instituțiile implementatoare, colectivitățile locale sau alte persoane fizice și juridice interesate”.	Se acceptă.
8.14.	La pct. 18, pentru corectitudinea exprimării, expresia „pe pagina oficială” se va substitui cu expresia „site-ul său web oficial”. În acest sens, urmează a se revedea și redacția actuală a pct. 26.	Se acceptă.
8.15.	La sbp. 20.5, în conținutul normei „alte informații relevante care justifică realizarea activității culturale”, expresia „alte informații” este prea vagă, deoarece nu oferă suficiente detalii cu privire la tipul informații concrete care ar justifica activitatea culturală propusă.	Se acceptă. Sbp.20.5. a fost exclus.
8.16.	La pct. 22, norma poartă un caracter confuz, în contextul utilizării cuvântului „proiectelor”, or, semnalăm că la sbp. 20.1 și pct. 25 se menționează despre „activitatea culturală”.	Se acceptă. Cuvântul „proiectelor” a fost substituit cu cuvintele „activităților culturale”
8.17.	La pct. 26, pentru respectarea regulilor de ortografie, termenul „Avizului” trebuie scris cu inițială mică	Se acceptă.
8.18.	La pct. 39, urmează a fi revizuit termenul „desemnate”, având în vedere că la sbp. 4.5 se menționează despre termenul „selectată” în cazul instituției implementatoare. În acest sens, precizăm că aceste două cuvinte au sensuri diferite și se referă la procese distincte.	Se acceptă. Termenul „desemnate” a fost substituit u temrneul „selectată”.

	8.19.	Întrucât dispozițiile finale ca structură nu sunt specifice conținutului actelor normative ale Guvernului, dar celor legislative, ar fi necesar ca titlul ultimului capitol să fie reformulat. Prin urmare, la Cap. XI, în titlu, cuvântul „FINALE” se va substitui cu cuvântul „SPECIALE”. Tot aici, ținem să atenționăm că alcătuirea unui capitol dintr-un singur punct nu este în spiritul normelor tehnicii legislative.	Se acceptă.
	8.20.	Ca observație generală, este de menționat că în text nu se operează în mod constant cu aceeași terminologie, fapt ce poate genera aplicarea și interpretarea incorectă a prevederilor actului normativ. În acest context, reiterăm că potrivit art. 54 alin. (1) lit. c) din <i>Legea nr. 100/2017</i> , textul proiectului actului normativ trebuie să cuprindă o terminologie constantă și uniformă. Astfel, întru asigurarea reglementării unitare și uniforme pentru destinatarii programului în discuție, considerăm necesară efectuarea unei revizuiri substanțiale a textului acestuia.	Se acceptă. Textul Programului a fost revizuit. Noțiunile de la pct.4 și principiile de la pct.5 au fost reformulate.
Centrul Național Anticorupție (Scrisoarea nr.06/2/6232 din 11.04.2025)		CNA comunică faptul că, proiectul, potrivit prevederilor art.28 din <i>Legea integrității nr.82 din 25.05.2017</i> , coroborat cu prevederile art.2, 24, 36 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, nu este pasibil de expertiza anticorupție.	Se acceptă.

Ministru

Sergiu PRODAN